

N:o 87.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af vissa områden från förra militieboställena Raskarum n:is 6, 8 och 9 samt Raskarum n:is 3 och 5 i Kristianstads län; gifven Stockholms slott den 17 mars 1905.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att från förra kompanichefsbostället $15/16$ mantal Raskarum n:is 6, 8 och 9 i S:t Olofs socken och Albo härad af Kristianstads län må *dels* afsöndras och till vederbörande innehafvare — med tillträdesrätt den 14 mars 1906 och mot köpeskillingar, motsvarande åsatta saluvärden, att erläggas under loppet af tio år med en tiondedel årligen, samt i öfrigt på de i 6:e momentet af kungl. skrifvelsen till domänstyrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenhetens upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896 stadgade villkor — försäljas ej mindre åtta å en af förste landtmätaren Elam Mebius år 1903 öfver egendomen upprättad karta med ägofigurerna n:is 23, 24, 25, 41 a, 41 b, 42 b, 41 c och 42 betecknade, å inägoskiftet belägna områden samt ett område af samma skifte om 1 hektar 88,50 ar, bestående af ägofigurerna n:is 148, 149, 150, 151, 152, 153 och en del af n:o 144, än äfven sju å samma karta med litt. a, b, c, d, e, f och g betecknade, å södra skogsskiftet och torfmosseskiftet belägna områden, *dels ock* afsöndras och i enlighet med

bestämmelserna i 8:de och följande momenten af nyssnämnda kungl. skrifvelse försäljas tolf å inägoskiftet belägna, å ett å samma karta tecknad, af förste landtmätaren Mebius den 11 januari 1904 uppgjort tomtindelningförslag med ägofigurerna n:is 41 d, 42 a, 42 c, 42 d, 43 a, 43 b, 43 c, 43 d, 43 e, 43 f, 43 g och 43 h betecknade områden samt ett med litt. h å kartan betecknad område af torfmosseskiftet, med tillträdesrätt den 14 mars 1906 och med köpare förbehållen rätt till användande af de å samma karta utmärkta vägar;

att från förra sergeantsbostället $\frac{3}{8}$ mantal Raskarum n:is 3 och 5 må afsöndras och till vederbörande innehafvare med tillträdesrätt den 14 mars 1906 och mot köpeskillingar, motsvarande åsatta saluvärden, att erläggas under loppet af tio år med en tiondedel årligen, samt i öfrigt på de i 6:e momentet af kungl. skrifvelsen den 25 september 1896 stadgade villkor försäljas fem å skiftet i Södra skog och östra torfmosseskiftet belägna, å en af förste landtmätaren Mebius år 1903 öfver egendomen upprättad karta med litt. a, b, c, d och e betecknade områden; samt

att de genom ifrågavarande områdets försäljning inflytande medel må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Theodor Odelberg.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten å Stockholms slott den 17 mars 1905.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: ODELBERG,
              HUSBERG,
              PALANDER,
              WESTRING,
              RAMSTEDT,
              BERGER,
              MEYER,
              VON FRIESEN och
              VIRGIN.

Departementschefen, statsrådet Odelberg anförde i underdånighet.

I underdånig skrifvelse den 31 sistlidne januari har domänstyrelsen anmält, att vid år 1903 å förra kompanichefsbostället ¹⁵/₁₆ mantal Raskarum n:is 6, 8 och 9 i S:t Olofs socken och Albo härad af Kristianstads län hållen uppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1906 af hemmanet, som lämnade i årligt arrende mer än 600 kronor, fråga väckts om afsöndring och försäljning från hemmanet af nio med innehafvarne enskildt tillhöriga åbyggnader försedda lägenheter, af hvilka åtta vore belägna invid S:t Olofs järnvägsstation, samt uppgjorts

förslag till upplåtande med äganderätt från hemmanet af åtskilliga tomter invid nämnda järnvägsstation, *samt att* — då till nämnda egendom och det den 14 mars 1906 likaledes arrendelediga, i samma socken belägna förra sergeantsbostället $\frac{3}{8}$ mantal Raskarum n:is 3 och 5, för hvilket årliga arrendet jämväl utgjorde mer än 600 kronor och hvarå värdering för förnyad utarrendering från sistnämnda dag likaledes för rättats under år 1903, hörde från egendomarna fullständigt afskilda skiften i den s. k. Södra skog, hvilka, tillhopa utgörande ett sammanhängande område, helt och hållet innehades och brukades af lägenhetsinnehafvare, som ägde hvar och en de å den åt honom upplåtna lägenheten uppförda hus — domänstyrelsen, som med hänsyn till skiftenas från egendomarna afskilda belägenhet ansett kunna ifrågasättas, huruvida icke skiftena lämpligen borde för främjande af det mindre jordbruket från egendomarna afsöndras och till deras nuvarande brukare försäljas, föranstaltat, att förslag till sådant förtyttrande af skiftena i fråga blifvit uppgjort af arrendevärderingsmännen; och har domänstyrelsen, under åberopande af 7:de momentet i nådiga skrifvelsen till styrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896, underställt detta ärende Kungl. Maj:ts pröfning och därvid öfverlämnat instrument öfver berörda arrendevärderingar å egendomarna, det af värderingsmännen uppgjorda förslag till försäljning af skiftena i Södra skog, af förste landtmätaren Elam Mebius år 1903 öfver egendomarna upprättade kartor med beskrifningar, Kungl. Maj:ts befallninghafvandes skrifvelser i ärendet och öfriga till detsamma hörande handlingar.

Af omförmälda handlingar inhämtas:

att Raskarum n:is 6, 8 och 9, innehållande en areal af sammanlagdt 228 hektar 3,60 ar, har sina ägor fördelade i fem skiften, nämligen inägo- och norra skogsskiftet, östra skogsskiftet eller Kjesket, östra ängsskiftet, södra skogsskiftet och torfmosseskiftet, och att Raskarum n:is 3 och 5, med en areal af 120 hektar 42,50 ar, är fördeladt i åtta skiften: inägoskiftet, skiftet i Norreskog, skiftet i Östra ängar, Rockevallstället, Planteringsskiftet, skiftet i Södra skog, östra torfmosseskiftet och västra torfmosseskiftet;

att å inägoskiftet till Raskarum n:is 6, 8 och 9, hvilket gränsar omedelbart intill S:t Olofs järnvägsstation, där flere järnvägar sammanträffa, finnas invid stationen åtta, med innehafvarne enskildt tillhöriga bostadshus försedda lägenheter, hvilka uppskattningsmännen ansett böra

för ett pris af 55 öre för kvadratmeter försäljas till innehafvarne, nämligen

Innehafvarens namn	Figur å kartan.	Areal		Saluvärde	
		ar	kv.-m.	Kronor	öre
Byggmästaren O. Mårtensson	23	12	50	687	50
Landtbrukaren Måns Persson	24	7	60	418	—
Smeden N. Andersson	25	8	60	473	—
Handlanden L. Olsson	41 a	13	10	720	50
Husägaren Martin Frithiof	41 b	7	50	412	50
Smeden Christian Eriksson	42 b	10	80	594	—
Putsaren H. Svensson	41 c	8	10	445	50
Källarmästaren Bror Pettersson	42	22	60	1,243	—

att uppskattningsmännen ansett jämväl ett annat område af samma skifte, afskildt från dess öfriga ägor och bestående af de å kartan öfver ifrågavarande egendom med n:is 148—153 betecknade ägofigurerna jämte en del af ägofiguren n:o 144 samt innehållande en areal af 1 hektar 88,50 ar, däraf 1 hektar 35,80 ar åker, 48,80 ar äng och 3,90 ar impediment, lämpligt att afsöndras till eget hem, samt hemställt, att detsamma måtte för en köpeskilling af 3,000 kronor försäljas till slaktaren N. Lindroth, som ägde och bebodde en därå befintlig husbyggnad och som anhållit att få köpa området;

att, sedan uppskattningsmännen föreslagit, att ett område af Raskarum n:is 6, 8 och 9, beläget invid S:t Olofs järnvägsstation och intill förenämnda åtta bebyggda lägenheter, skulle, på sätt å kartan öfver egendomen angifvits, fördelas till byggnadstomter och gator m. m., förste landtmätaren Mebius, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet på gifven anledning därom anmodats, den 11 januari 1904 uppgjort nytt, å nämnda karta tecknadt förslag till detta områdes fördelning i tomter och gator;

att enligt detta senare förslag tomterna, efter 55 öre för kvadratmeter, skulle äga följande försäljningsvärden:

Ägofigur å karttillägget	Areal		Saluvärde	
	ar	kv.-m.	kronor	öre
41 d	9	60	528	—
42 a	7	50	412	50
42 c	7	10	390	50
42 d	8	30	456	50
43 a	9	50	522	50
43 b	9	50	522	50
43 c	8	20	451	—
43 d	8	80	484	—
43 e	6	40	352	—
43 f	6	—	330	—
43 g	5	50	302	50
43 h	7	80	429	—

att, då de till egendomarna hörande skiften i Södra skog gränsade intill hvarandra, men vore från stamhemmanens ägor skilda samt nämnda skiften till största delen brukades och beboddes af torpare, som ägde de å torplägenheterna befintliga åbyggnader, domänstyrelsen, som, enligt hvad förut nämnts, ansett detta tillfälle att bereda mindre be- medlade möjlighet att bilda egna hem icke borde lämnas obegagnadt, från uppskattningsmännen infordrat förslag till afsöndring och försälj- ning af berörda lägenheter;

att med anledning häraf uppskattningsmännen uppgjort dylikt förslag, omfattande jämväl en del af torfmosseskiftet till Raskarum n:is 6, 8 och 9 samt hela östra torfmosseskiftet till Raskarum n:is 3 och 5, enligt hvilket förslag följande lägenheter skulle till deras inne- hafvare försäljas för nedanstående, af uppskattningsmännen hvar lägen- het särskildt åsatta saluvärden, nämligen:

	Saluvärde	
	kronor	öre
<i>från Raskarum n:is 6, 8, 9:</i>		
1. Lägenheten litt. a, som innehades af Per Jönsson och hvartill hörde ägofiguren n:o 450, innehållande 7 ar tomt och trädgårdslycka	175	—
2. Lägenheten litt. b, som innehades af Märten Lundström och hvartill hörde ägofigurerna n:is 465—473, del af 474, hela 475 och 476 samt del af 541 a, innehållande 2 hektar 79 ar, däraf 1 hektar 95,40 ar åker, 60,30 ar äng, 15 ar odlingsmark samt 8,30 ar värdelösa impediment	1,172	90
3. Lägenheten litt. c, som innehades af Ola Olsson och bestode af ägofigurerna n:is 455—464 samt del af n:is 453 och 474, utgörande tillsammans 1 hektar 44,80 ar, däraf 91,50 ar åker, 5,40 ar äng, 41,70 ar odlingsmark samt 6,20 ar impediment utan värde	423	90
4. Lägenheten litt. d, hvars innehafvare vore Jöns Nilsson, upptagande ägofigurerna n:is 491—496, del af 498 samt 499—505 med en areal af 2 hektar 16,50 ar, däraf 1 hektar 96,30 ar åker, 4,70 ar äng, 8,80 ar odlingsmark samt 6,70 ar värdelösa impediment	960	70
5. Lägenheten litt. e, som innehades af Ola Holmstedt, hvartill lagts ägofigurerna n:is 506—517 och 521, hvilka innehölle i areal 2 hektar 61,10 ar, däraf 2 hektar 47,30 ar åker, 2,80 ar äng, 4,30 ar odlingsmark samt 6,70 ar värdelösa impediment	1,495	70
6. Lägenheten litt. f, som innehades af Per Knutsson och till hvilken hörde ägofigurerna n:is 486—490, 518—520, 522—539 och 541 c, innehållande i areal 4 hektar 45,70 ar, däraf 3 hektar 39,90 ar åker, 62,30 ar äng, 32,70 ar odlingsmark samt 10,80 ar impediment utan värde	2,066	37
7. Lägenheten litt. g (del af torfmosseskiftet), som innehades af Anders Gren, hvartill hörde ägofigurerna n:is 565—583, som innehölle 5 hektar 8,60 ar, däraf 4 hektar 9,40 ar åker, 4 ar äng, 84,20 ar odlingsmark samt 11 ar impediment	1,524	40

		Saluvärde	
		kronor	öre
<i>från Raskarum n:is 3 och 5:</i>			
8.	Lägenheten litt. a, som innehades af Per Leo och hvartill hörde ägofigurerna n:is 250—255, 292 b, 293, 293 a och b samt 294—300, hvilkas areal utgjorde 4 hektar 12,20 ar, däraf 2 hektar 61,40 ar åker, 14,50 ar äng och 1 hektar 36,30 ar odlingsmark	1,486	80
9.	Lägenheten litt. b, hvars innehafvare vore Johan Stolts och till hvilken lagts ägofigurerna n:is 255 b, 256—259, 288—292, innehållande i areal 1 hektar 1,60 ar, däraf 96 ar åker och 5,60 ar odlingsmark	533	60
10.	Lägenheten litt. c, som innehades af Nils Persson och till hvilken hörde ägofigurerna n:is 260, 261, del af 263, 278 och 280 samt 282—287 med en areal af 1 hektar 4,20 ar, däraf 96,70 ar åker, 3,60 ar äng och 3,90 ar odlingsmark	498	20
11.	Lägenheten litt. d, som innehades af Sven Boman, hvartill hörde ägofigurerna del af n:o 263, n:is 264—277 och 279 samt del af 278 och 280, tillsammans utgörande en areal af 1 hektar 57,30 ar, däraf 1 hektar 48,10 ar åker, 2,30 ar äng, 2,30 ar odlingsmark och 4,60 ar väg	823	75
12.	Lägenheten litt. e (östra torfmosseskiftet), som innehades af Nils Sandell, bestående af ägofigurerna n:is 301—315, hvilkas areal utgjorde 2 hektar 83,10 ar, däraf 2 hektar 77,50 ar åker och 5,60 ar äng	1,609	90

att uppskattningsmännen på därom af husägaren Erik Sköld gjord framställning hemställt, att till Sköld, som innehade hus och jord alldeles intill torfmosseskiftet å Raskarum n:is 6, 8 och 9, måtte försäljas ett å kartan med litt. h betecknad, med röd gränslinje utmärkt område af ägofigurerna n:is 542, 543, 550, 551 och 552, utgörande 50 ar stenig, lungbeväxt ängs- och dyjord, för ett pris af 200 kronor;

att, sedan Kungl. Maj:ts befallningshafvande i enlighet med 6:te momentet i förenämnda nådiga skrifvelse den 25 september 1896 utfärdat förelägganden för såväl först uppräknade åtta innehafvare af lägenheter

vid S:t Olofs järnvägsstation och slaktaren N. Lindroth som de tolf torparne å södra skogsskiftena att vid lösningsrättens förlust inom stadgad tid till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inkomma med skriftliga förklaranden, huruvida de mot erläggande af saluvärderna motsvarande köpeskillingar önskade förvärfva äganderätten till de lägenheter, som af dem innehades, med de områden, som af uppskattningsmännen föreslagits, äfvensom förelagt bemälde Sköld att inkomma med dylikt förklarande i fråga om den föreslagna försäljningen till honom af mark från torfmosseskiftet å Raskarum n:ris 6, 8 och 9, samtliga inkommit inom förelagd tid till Kungl. Maj:ts befallningshafvande med af vederbörliga borgensförbindelser åtföljda skriftliga förklaranden, att de önskade inköpa hvar och en den mark, som honom till inköp föreslagits, för de föreslagna köpeskillingarna, att erläggas under loppet af tio år med en tiondedel årligen;

att Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordat försäljning af ofvanberörda bebyggda lägenheter i enlighet med uppskattningsmännens förslag äfvensom af det med litt. h betecknade området till Sköld, hvarvid dock Kungl. Maj:ts befallningshafvande erinrat därom, att sistnämnda lägenhet såsom obebyggd syntes böra försälas i enlighet med föreskrifterna i 8:de och följande momenten i nådiga skrifvelsen den 25 september 1896;

att Kungl. Maj:ts befallningshafvande vidare hemställt, att de å kartan och nya förslaget till tomtindelning under n:is 41 d, 42 a, 42 c, 42 d, 43 a, 43 b, 43 c, 43 d, 43 e, 43 f, 43 g och 43 h upptagna obebyggda tomter likaledes måtte afsöndras och för ett pris, icke understigande 55 öre för kvadratmeter, försälas i enlighet med föreskrifterna i nyssnämnda 8:de och följande moment af 1896 års nådiga skrifvelse; samt

att Kungl. Maj:ts befallningshafvande slutligen föreslagit, att försäljningarna måtte ske med köparne förbehållen rätt att använda de för vederbörande tomters behof afsedda, å kartan och nya tomtindelningsförslaget med n:is 41 e, 42 e och 43 i utmärkta gator, som således äfven borde afsöndras.

För egen del hemställer domänstyrelsen om försäljning från egenomarna af samtliga ifrågavarande lägenheter och tomter.

Åberopande hvad i ärendet förekommit, hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

att från förra kompanichefsbostället $15/16$ mantal Raskarum n:is 6, 8 och 9 må *dels* afsöndras och till vederbörande innehafvare — med

tillträdesrätt den 14 mars 1906 och mot köpeskillingar, motsvarande åsatta saluvärden, att erläggas under loppet af tio år med en tiondedel årligen, samt i öfrigt på de i 6:te momentet af nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 stadgade villkor — försäljas ej mindre åtta å den af förste landtmätaren Mebius år 1903 öfver egendomen upprättade karta med ägofigurerna n:is 23, 24, 25, 41 a, 41 b, 42 b, 41 c och 42 betecknade, å inägoskiftet belägna områden samt ett område af samma skifte om 1 hektar 88,50 ar, bestående af ägofigurerna n:is 148, 149, 150, 151, 152, 153 och en del af n:o 144, än äfven sju å samma karta med litt. a, b, c, d, e, f och g betecknade, å södra skogsskiftet och torfmosseskiftet belägna områden, *dels ock* afsöndras och i enlighet med bestämmelserna i 8:de och följande momenten af nyssnämnda nådiga skrifvelse försäljas tolf å inägoskiftet belägna, å ett å samma karta tecknad, af förste landtmätaren Mebius den 11 januari 1904 uppgjort tomtindelingsförslag med ägofigurerna n:is 41 d, 42 a, 42 c, 42 d, 43 a, 43 b, 43 c, 43 d, 43 e, 43 f, 43 g och 43 h betecknade områden samt ett med litt. h å kartan betecknad område af torfmosseskiftet, med tillträdesrätt den 14 mars 1906 och med köpare förbehållen rätt till användande af de å samma karta utmärkta vägar;

att från förra sergeantsbostället $\frac{3}{8}$ mantal Raskarum n:is 3 och 5 må afsöndras och till vederbörande innehafvare med tillträdesrätt den 14 mars 1906 och mot köpeskillingar, motsvarande åsatta saluvärden, att erläggas under loppet af tio år med en tiondedel årligen, samt i öfrigt på de i 6:te momentet af nådiga skrifvelsen den 25 september 1896 stadgade villkor försäljas fem å skiftet i Södra skog och östra torfmosseskiftet belägna, å den af förste landtmätaren Mebius år 1903 öfver egendomen upprättade karta med litt. a, b, c, d och e betecknade områden; samt

att de genom ifrågavarande områdets försäljning inflytande medel må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

Reinh. H. J. Rudbeck.